

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

A szeretet és egyetértés utja.

Pécs, 1898. szept. 20.

Eltemettük nagy halottunkat, bécsi szövetséges társaink gondoskodtak róla, hogy fájdalmas gyászunkat holmi apró ürömcseppekkel még keserűbbé tegyék; egyetlen fénysugár hatolt be ebbe a nagy sötétségbe: a király szózata, a melyből megértettük, milyen becses adománynak tartja a nemzet részéről a fájdalomban és gyászban való együttérzést, hogy ez megerősítette abban a kötelességérzetben, hogy a rábizott küldetésben kitartson.

Hála érte a Mindenhatónak, ki eként meghallgatta buzgó esedezésünket s megszabadított a szorongattatásnak ama nyomasztó érzetétől, hogy az az iszonyu katasztrófa, a mely megfosztotta a nemzetet szerető édesanyjától, megfoszthat a jószágos atyától is s a teljes árvaságba döntheti szegény hazánkat.

Királyunk is esedezik az Ég urához s buzgó imában kéri, világosítsa fel népeit, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés utját, a melyen viruljanak és boldogokká legyen.

Vajjon meghallgatja-e a Mindenható ezt a királyi könyörgést?

Csodatétel lenne szükséges ehhez; hatalmában is áll a mindenek Alkotójának ezt megtenni, de vajjon meg fogja-e tenni?

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Préselt lilium.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Nem is hitte volna az ember, hogy harmadik csengetés nélkül is el tudjon menni a vonat és ime! Mekkora füttyül a szikrákat hányó gőzparipa az indulás elkiáltására: megszólal a kürt egyhangú hangja s csak úgy mint az előtt, megindul a vonat az ő méltóságos szárnyas kerekével. Száll, száll, míg nem látja a sokszínű lámpák közül, hogy a vörös farkas szemét néz vele, vagy hogy valamelyik a cigánykereket hányja előtte.

Ilyenkor, ha senkisék kormányozza is szárnyas kerekét, még sem szállna tovább, hanem megáll.

Igy állt ő meg itt is, hol 2 perc tartózkodás után újból hallja a kürt mélabús hangját, s a lámpák is nyugodt állásba helyezték magukat.

Ismét megindult a vonat, melynek egyik másodosztályú kocsiába már most én is beszálltam és ott egymagában egy miderbe szorított liliumra találtam.

Elképzeltél hirtelen zavarom, e félisten láttára.

Meghajtottam magam és szemben foglaltam helyet s elkezdtem olvasni.

Ne gondolja azonban a nyájas olvasó, hogy tán utasítást olvastam? Oh nem! Volt

A jelekből ítélve nem sok a kilátás erre!

Ausztria népei oly régen elhagyták már a szeretet és egyetértés ösvényét, hogy arra őket az uralkodó legjobb intenciói sem képesek visszakalauzolni. Oly utakon haladnak, a melyeken folyton összeütkeznek egymással s keresik az összeütkezést velünk is.

A temetésen járt magyarok azzal a szomorú tapasztalattal tértek vissza otthonukba, hogy a császárvárosban az uralkodó legközvetlenebb környezetétől kezdve a külvárosok legutolsó lebujának közönségéig a leglángolóbb gyűlölet uralja a szíveket ellenünk; egyetértés köztük csak az irántunk tanúsított lenézésben, az ellenünk kitoró gúnyban és gyanúsításban van s az általános hangulatnak eme kicsinyes, de jellemző kitorései biztos fokmérőül szolgálhatnak arra nézve, hogy a köztünk elintézésre váró nagy kérdésekben nem méltányos és igazságszerető szövetségesekkel, hanem kizsákmányolásunkra törő, gógós ellenséggel állunk szemben s ha be is teljesednek sokaknak az a hő óhajtása, hogy az osztrák népek a fájdalomban megtört uralkodóra való tekintetből beszüntetnék az egymás ellen folytatott ádáz harcot, ha a parlamentben ordítás és verekedés helyett hozzáfognának az elintézésre váró nagy feladatok komoly tárgyalásához: lehetetlen

lenne mégis, hogy ezeket a tárgyalásokat az irántunk való szeretet, a velünk való egyetértés szelleme lengje át. Ebből az egyezkedésből csak teljes vereséggel, jogaink és anyagi érdekeink teljes feladásával kerülhetnénk ki, azt pedig józan észszel senki sem várhatja tőlünk, hogy az egyetértést, a melyet nem is mi zavartunk meg, ilyen áron vásároljuk meg.

De erre nem is kerülhet a sor, mert hiu, üres remény marad az is, hogy az egymás ellen feltűzelt szenvedélyek Ausztriában leohadjanak, a nemzetiségi pártviszályok kicsapó hullámai rendes medrükbe visszatérjenek. Ausztria recsegő, ropogó államépületét semmiféle érzelmi kapcsok, legyenek azok még oly magasztosak is, többé egy erős egészszé összefűzni nem lesznek képesek.

Nagyon jellemző tünet erre nézve az, ami Grácban a múlt héten történt. A szeretett uralkodónő még gyászos ravatalán feküdt, mikor ebben a máskor oly nyárs-polgáriás békességű városban a községi választások teljesen alárendelt jelentőségre szorították az egész világot megrendítő gyászesetet s a győzelemittas németiség örömjongva énekelte városszerte Nagynémetország riadóját, a „Wacht am Rhein“-t.

Az uralkodóház iránti hűség utolsó szikrája is kihalt már ott, ahol a fájdalmas napok legfájdalmasabbjain, az orgyil-

is eszemben! Hanem azokból a villámló, csábitó szemekből, arról a csókolni való szűzies arcáról olvastam le azt az ellenállhatatlan női varázst, mely megkap, elszédít és babonáz; tanulmányoztam azt a szépséget, melynél szebbet még világ életemben nem láttam.

Ugy tűnt fel, mintha valami másvilági lényvel ülnék szemben, egyszerre elkezdtem reszketni, vérem mint valami lángfolyam, úgy lobogott ereimben, elborította arcomat, szemeim előtt összefutott minden, szívemet iszonyu fájdalom szállta meg. Ugyan mitől lehetett az? Nem tudom! De azt tudom, hogy azon a helyen kiszenvedtem volna, ha valaki meg nem szakítja a csendet és én arra felriadtam, mint valami örült.

Őn azt hiszi, hogy a kalauz volt? Oh nem, nem a kalauz volt, hanem az én szép, az én igen szép, szende vis-a-vis-m szólított meg engem, igen ő, engem!

— Kérem kalauz ur de itt elhallgatott, mert észre vette, hogy szólni akartam.

Igen, én szólni akartam, de torkomra akadt minden szó.

— Bocsánat édes nagysád, én nem vagyok kalauz, csak egyenruhám olyan, én távirász vagyok.

Most ragyogó szemeiből édes abrándozás sugárzott és bocsánatot kért.

— Oh! kérem édes nagysád, szót sem érdemel, meg vagyok győződve, hogy nagysádék minden vasutit — kalauznak néznek.

Itt már nem beszélhettünk tovább, mert most tényleg a kalauz jött és jegyemet kérte, de ő azt azzal utasította vissza, hogy neki jegy kell, nem zálogcédula.

Na ez már sok volt, oly zavarba jöttem, hogy elviselhetlen volt.

Átkoztam magamban azt a zálogházast, miért adott a szabadjeggyel színre és nagyságra teljesen megegyező cédulát.

De soká nem is átkozhattam (aki másnak vermet ás, maga esik bele) én is beleestem abba a mélységes örvénybe, melyből kimászni soha, de soha sem tudok.

Elkezdtem szédülni, magamon kívül voltam, hogy mi történt aztán velem, máig sem tudom, de azt tudom, hogy midőn magamhoz jöttem, ágyban feküdtem és hogy valami ónsúlyként nehezedett rám s mintha előttem láttam volna megint azt a tulvilági lényt, kit már egyszer láttam, nem is olyan régen. S úgy tűnt fel, mintha annak a lehetőségét és gyenge simogatását érezném, mintha az ő bájos, csengő hangját hallanám megint bocsánatot kérve. Erőt vettem magamon, segitettem szemeimnek, hogy egészen kinyiljanak; kinyiltak, észhez jöttem, körülnéztem és fájdalom! Álom volt, igen álom volt az egész érzélem.

Szerettem volna újból behunyni szemeimet, hogy tovább álmodhassak — arról a félistenről, ki megkapott, elszédített és belesodort, de nem, mégsem; el, el, ismét erőt érzek magamban, felkeresem azt a tündért, ha nem is ezen, de a másvilágon.

kos kéznek áldozatul esett uralkodónó ravatala előtt felhangozhatik a külföldre gravitáló érzület ilyen nyilvánulása. Örültség ilyenektől csak remélni is, hogy ezek az uralkodó iránti tapintatos kiméletből lemondjanak mindeneiket dominálni akaró aspirációikról s arról a felforgató harcmodorról, a melylyel ezeknek érvényt szerezhetni vélnek.

Hogy a német pártokra a király szózata, hogy a szeretet és egyetértés útját keressék, semmi befolyása nem lesz s ezek ott fogják folytatni dühöngéseiket, ahol a Reichsrath bezárása előtt elhagyták, arra nézve csattanós bizonyítékot szolgáltat a német ellenzéki pártok egyik előkelő közlönye, a bécsi »Zeita«, mely hevesen tiltakozik az ellen, hogy »a vak végzet brutális csapásait« felhasználják uralkodásra képtelen kormányoknak a hinárból való kimentésére s fenyegetőleg jelenti ki, hogy Thun grófnak nem fog sikerülni a királyné gyászos halálát politikai célokra kihasználni, mint ez annak idején Taffeenek sikerült a trónörökös halálával.

A hol ilyen hangulat az uralkodó, ott a szeretet és egyetértés útja járhatatlan marad mindörökké és szorongó szívvel vagyunk kénytelenek foglalkozni azzal a lesújtó gondolattal, hogy a legszeretettebb uralkodó még nem üritette ki a keserűség poharát fenéig s ezt épen azok fogják neki még nyújtani, akik legközelebb állottak szívéhez, az annyit dédelgetett, hálátlan osztrák-németek.

Erzsébet királyné halála.

Pécs, 1898. szept. 20.

Nyegyvennyolc órája nyugszik már a bécsi Kapucinusok sirboltjában koronás fejedelmek mellett Erzsébet királyné.

* * *
Gyönyörű szép juliusi éj volt, midőn ágyamat elhagytam és siettem az állomásra, hogy a vonatot el ne mulasztom.

Az egész városban mélységes csend uralgott, csak az állomáson volt nagy élénkség, sürgött forgott a sok népség; ütött, vert, csengetett a sok hangu harang, csengő telephon; csak úgy sugároztak azok a sokszínű lámpások, szinte némi vigaszt leltem fájós szívemre, hogy én is azon lobogós zászló alá tartozom, mint ezek, kik itt a sok nép között kitűnnek az ő nagyhatalmu rendelkezéseikkel.

Nem is késtem le a vonatról, mert — midőn az indulást elkiáltották már — ott voltam, s már sorba vizsgáltam a kocikat, hogy melyikben találok fel, a kit keresek? De nem találtam!

Egy helyet foglaltam el tehát és hallgattam a vonat egyhangú zakatolását, míg végre elértük azon állomást, hova helyettesítésre lettem kirendelve.

Az öreg előjáró ur örömeiben nem tudott mit tenni, midőn bemutattam magam, hogy én vagyok — a helyettes, de annál nagyobb volt elkéserevése, midőn egyszersmind beteget jelentettem.

— Borzasztó! Borzasztó! fakadt ki az öreg, még utóbb el sem mehetek leányom esküvőjére, hol egyszersmind szolgálatom és házasságom 25 éves jubileumát ünneplem?

— No ettől nem akarom visszatartani, vigasztaltam a jó öregot, átveszem a szolgál-

A gyász, mely sirjába kísérte, ma is tart még; a fájdalom, melyet vértanuhalála keltett, nem tud elmúlni, csak lassan csillapul, lassan enyhül, mint a mélységes mély seb fájdalmas sajtása.

A mai nap eseményeiről, melyek még mind a gyászt hirdetik, a fájdalmat tolmácsolják, tudósításaink a következők:

Gyásztünnepély a jogakadémián.

Ma délelőtt kilenc órakor a pécsi jogakadémia ifjusága és tanári kara a lyceumi templomba gyűlt össze az Erzsébet királynéért mondott gyászmisére, melyet dr. Szeredy József kanonok, a jogakadémia prodirektora celebrált nagy segédlettel.

A mise után a tanárok és az ifjuság a jogakadémia épületének dísztermébe mentek át, a hol dr. Szeredy József prodirektor rövid szavakban jelezte a ma tartott ünnepély okát és célját.

Ezután dr. Mutschenbacher Viktor jogakadémiai tanár mondott nagyobb szabásu beszédet, mely nagy hatást tett a hallgatókra s a melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Közel 30 esztendeje, hogy minden év ezen időszakában a tanév megnyitásával e falak között örömmel üdvözölhettem az akadémia joghallgató ifjuságát, s ime ma — szintén tanév megkezdésével — egy rettentő esemény befolyása alatt görnyedve intézem Önökhöz szavaimat. Ezen gyászba vont falak között ma gyásztünnepet ülünk, gyásztünnepet egy mártírért, Erzsébet királynéért.

Ajkam reszket a felháborodástól, szívem elszorul a fájdalomtól és egész valómat borzalom futja át, midőn itt, a tudományok e falai között, hol a tanár a jogról és igazságról, társadalmi jólétről és előmozdításáról és egyházzal, állammal és hazával, emberi és polgári erényekről, a haza és dinasztia iránt való kötelességekről, humanizmusról, a kultúra haladásáról és vívmányairól, s a multak emlékeiről tart előadásokat: ma — iszonyu ellentétben mindezzel — azon vérfagyasztó gonosztettet kell Önök előtt felemlítenem, mely felhőtlen égből sujtó villámcsapásként váratlanul mély gyászba döntötte Felsőes apostoli királyunkat, lenseges királyi házát s a monarchia népeit, különösen pedig hazánkat, Magyarországot, midőn ki keli mondanom azt, hogy egy átkos szekta örjögő vad tagja szúrta Erzsé-

bet királynékat s a magasztos lelkületű fejedelmé meghalt.

Borzasztó! Irtózatos!

Első megdöbbenésünkben nem tudtunk és nem akartunk hitelt adni a rémhírnek, hisz volt idő 1862-ben, midőn alaptalanul terjedt el a gyász-hír, hogy a császárné meghalt, de jaj! százszor jaj! a mostani rettentő hiob-hír szörnyű valóság.

Forrón szeretett, mindenki által bálványozott királyné halandó földi pora ma már Bécsben, a kapucinusok által őrzött családi sirboltban alussza örök álmát. — A történetirő, ki az eseményeket följegyezi, kutatva azok indokát, ezen rém-eset feljegyzésénél megakad legélesebb gondolkodásában is, mert kutasson bármily irányban, ennek okát találni képes nem lesz soha.

»Meggfoghatatlan«, hogy bánthatta egy ember ezt a nőt, a ki egész életében senkinek sem ártott s csak jót cselekedett voltak Ő Felsőesének, szeretett jó királyunknak is a legmélyebb fájdalomtól sajgó szívéből fakadt szavai.

Igaz, nagyon igaz szavak ezek, mert megdicsőült Erzsébet királyné az Isten kiválasztottjai közé tartozott csakugyan. Fenkölt és nemes volt minden gondolata, cselekedetei mindenfelé, még a legszegényebb gunyhóba is áldást, vigasztalást és békét árasztottak. Lelkének magasztos szépsége tükröződött külső megjelenésének bájában is, és bárhol járt, mindenhol hódoló szeretetet ébresztett maga iránt: és mégis akadt ember, — nem! — nem ember, a pokol fajzata, egy undok szörnyeteg, a ki az uralkodónéi és asszonyi tökéletesség ezen megtestesülésének életét förtelmes kezekkel kioltani merte!

A hihetetlen és megfoghatatlan megtörtént. Az orgyilkos töre átszúrta a legnemesebb szívet és mondhatlan gyászba döntötte jó királyunkat, megfosztva őt hű nejétől, vigasztalójától és gondjaiban résztvevő földi angyalától, valamint a bánat és gyász legmélyebb örvényébe sodorta a birodalom minden országának népeit, de főleg Nagyasszonyunk leghűbb alattvalóit, a magyar nemzetet, mert hiszen halála által elvesztettük legjobb szószólónkat, szívünk legdrágább kincsét, hazánknak édes anyját.

A nagy birodalom népeinek milliói gyászolnak s a szélrózsa minden irányából igaz fájdalmát és részvétét nyilatkoztatja a külföld is Felsőes apostoli királyunknak az őt és népeit ért pótolhatlan veszteség fölött, de jó királyunk mellett bizonyára legmélyebben s az árvaság legfájóbb keservével gyászolja a nagy halottat, Erzsébetet, a mártír halállal megdicsőült magyar királynét a magyar nemzet, nemcsak a felsőes uralkodóház iránt táplált és hiven megőrzött ősi erényénél fogva, de azon kiváló igaz szeretetnél logva is, melyet dicsőült Nagyasszonyunk magának a magyar nemzetnél oly sokszor tanusított áldásthözó rokonszenve és jóságos gondoskodása által kivívott.

Írántunk való rokonszenvének első jeléül, hogy fájdalmainkat és honszerelmünk keserveit és vágyait közvetlenül megérthesse, még a koronázás előtt megtanulta nyelvünket és magas körében magyar hölgyeket alkalmazott, rendes társalgási nyelve is saját belső körében, még az országon kívül is, a magyar-nyelv volt. A magyar iránt érzett meleg rokonszenvének és kiváló vonzalmának nem legőszintébb nyilatkozata volt-e az is, midőn az olasz háboru idejében Andrassyhoz így szólott: »ha Olaszországban rosszul mennek a császár dolgai, az nekem nagyon fáj, de ha Magyarországon mennek rosszul dolgai, az engem megöl!« — valamint az is, hogy a porosz háboru szomorú idősza alatt körünkbe, a budai hegyekbe vonult fenséges gyermekeivel együtt.

Erzsébet nagyasszonyunk a politikai életben nem szerepelt nyíltan soha, de nemes szíve jóságával azért mégis ő volt a megpróbáltatás idejében egyik legfőbb közvetítője a trón és a nemzet között fönnállott félreértések kiegyenlítésének, — s az újjászületett Magyarország bölcsőjét az ő szelid anyai keze ringatta.

latot, de kérem az orvost ide rendeltetni, hogy valamit bevehessenek.

— Derék ember! Vágta oda az öreg és azzal elsietett.

Negyedóra sem mult el azóta s már is itt volt az orvos, tehát láthatják, hogy nem a pálya orvos volt.

Az orvos konstataulta, hogy erős lázam van és mint mondja szerelem-láz. Ajánlja, hogy nősüljek meg és addig is legyen higgadt és ne hizlaljam szemememet a nőekkel.

És rendelt hűsítőt.

Távoztakor megígérte, hogy holnap is el fog jönni.

A hűsítőt használtam ugyan, de nem használt semmit, mert ha az a miderbe szorított lilium eszembe jutott, akkor oly hőségem volt, hogy a 702 es keleti express áthaladását sem vettem észre.

Igy telt le az öt napi helyettesítés. Az öreg előjáró ur megérkezett családostul, s felhívott, hogy bemutasson családjának s az új mátkapárnak.

Hát mi van velem, alszom én vagy álmodom? Vagy tényleg őt látom?

Elfogultságomban szavam, lélekzetem elállt, midőn az új menyecskében az általam üldözött Vénuszt ismertem fel.

Most már látom, hogy nem élek soká! Pedig élnem kell, mert feleségem a hű férjét, gyermekeim a jó apát várják haza.

Abonyi Zsigmond.

A koronázás után gyakran és örömmel tartózkodott magyarjai között, — Gödöllő volt legkedvesebb nyári tartózkodási helye, — és fejedelménél adhatja-e meghatóbban jelét népe iránti szeretetének, mint azt a magyar irányában Erzsébet királyné tette, midőn a haza bölcsse koporsójára ő maga sajátkezűleg helyezett babérkoszorút és a ravatal előtt leborulva imádkozott a Mindenhatóhoz.

A szörnyű csapás, mely Rudolf trónörökös gyászos halálával jó királyunkat és királynénkat, de hazánkat is a legmélyebben sújtotta, királynénkat hosszabb időre visszatartotta szeretett magyarjaitól, — de csak azért, mert vérző sebektől szakgatott anyai szívének fájdalmát elrejtve a világ szemei előtt, visszavonultan egészen fájdalmának élt és mert a nagy lelki szenvedés megrongálván testi egészségét is, távol vidékeken, enyhébb éghajlat alatt keresett testének gyógyulást, szívének feledést. — Mi, hű magyarjai, mindig feltő szeretettel és érdeklődő figyelemmel kísértük lépéseit a távolban is.

A közelmúltban, milleniumi ünnepélyeinkre épen megint dicsőült Erzsébet királynénk tette föl a koronát azzal, hogy leküzdve bánkodó szíve idegenkedését a pompa és fény iránt, körünkben Budapestben megjelent, hol újra tapasztalhatta nemzetünknek iránta és felséges királyunk iránt érzett rajongó szeretetének és hódolatának égre törő nyilvánulását, — és ekkor történt, hogy hosszú idő után ismét egyszer, mint felhőből előtörő napsugár, boldog mosoly derítette föl felséges Asszonyunk fájdalom-szakgatta drága szép arcát. — A nép hagyományai és szájról-szájra szálló legendái a legigazabb krónikásai a királyok életének, — és mennyi és hány legenda él Nagyasszonyunk titkon működött, áldást osztó jó szívéből népünk ajakán?!

*

Ki és mi volt nekünk vértanú halállal megdicsőült királynénk, Erzsébet?! — Nemcsak koronás királynénk, hanem hazánk és nemzetünk földi őrangyala, békét és üdvöt hozó jó szelleme; — pedig titkon működő, áldást osztó minden jó tettét még nem is ismerjük mind, — még majd csak a jövő krónikása lesz képes ezen legmagasztosabb alakot teljes dicsfényében föltüntetni.

És ezt a fejedelmi és női erények legtisztább tükrét rabolta el tőlünk a végzet, megengedvén, hogy förtelmes, undok, gaz kéz orgyilka szüntesse meg dobogni ezen nemes szívet, melynek minden dobbanása férje, Felséges királyunk és családja, valamint népei, különösen magyar népe boldogítására törekedett, — némithassa el örökre azon ajkat, melynek minden szava áldást és békét varázsolt elő mindenkor és mindenütt.

Milliók zokogó hangja sir ezen kioltott drága életért s a gyilkos kézzel kiontott vér égbe kiált boszúért; de volna bar alkalmazható és végrehajtható a gaz merénylő orgyilkos ellen a középkornak legirtózatosabb büntetés-neme, a kinpadra vonás, keréketörés, vagy fölnégyelés, — enyhithetné-e ez mélységes fájdalmunkat és nyújthatna-e elégtételt a mérhetlen veszteségért, melyet Nagyasszonyunk tragikus halálával szenvedünk? — Nem, — soha! — Ez nem adhatna vigaszt és enyhülést.

Forduljunk vigaszért oda, honnan mindeu intéztetik, a Mindenható Isten szent színe elé, — mert, habár véges eszünk meg nem foghatja, miért kellett bennünket e szörnyű csapásnak sújtani és gyarló emberi szívrünk majd megszakad fájdalmas veszteségünk miatt, a megtörténtet azért meg nem változtathatjuk. — Ó, a mindenek alkotója, egyedül Ő vigasztalhatja meg felséges jó királyunkat, a fenséges királyi Házat és bennünket, árván maradt magyarokat.

Tőlünk magyaroktól szolgáljon jó királyunknak mélységes fájdalmában enyhítő balsamul Istenbe vetett hittel és bizalommal neki e szomorú alkalommal is újlag kifejezett jobbagyi hódoló tiszteletünk, hazafiui sze-

retetünk és elenyészhetlen, törhetlen hűségünk, — és szolgáljon balsamul neki a népek millióinak részvéte.

Jó királyunk és édes hazánk mély gyászában veszszük ki részünket mi is itt, midőn megdicsőült királynénk lelki üdvéért a jogakadémia templomában tartott gyász-istentiszteleten a Szent mise áldozatban elhangoztatván a bús imát: *»requiem aeternam dona ei Domine«*, itt összegyűltünk, gyenge szavakban kifejezést adva honfiúi és alattvalói fájdalmunknak.

És most emeljünk még egy imát a Mindenhatóhoz: Isten, könyörület Istene! adj királyunknak és nemzetünknek erőt a gyász elviselésére, — enyhítsd a fájdalmakat és nyújts gyógyulást a sebzett szíveknek, — fordíts el jó királyunktól és szegény hazánktól minden veszélyt és engedd, hogy zavartalan béke és áldás honoljon trónon és hazán.

Hozzá pedig, megboldogult királynénkhoz, ki életében hazánk és nemzetünk földi őrangyala volt, de kihez most már mint az ég dicsőült angyalához fordulhatunk, szálljon föl szentelt sóhajunk a mennyekbe, könyörögve hozzá, hogy legyen ott is szószólója édes hazánknak!

Megszentelt és áldott lesz e hazában üdvözült Erzsébet királynénk emléke mindörökké!

A beszéd utolsó részét képező imát állva hallgatták végig a jelenlevők és a beszéd végeztével még dr. Szeredy József prodirektor mondott egy rövid befejező beszédet, melynek végeztével az ifjuság és tanári kar eloszlott a magasztos ünnepélyről.

Katonai rekviemek.

Budapest, szept. 20. — Bécsben a helyőrségi templomban, ugyszintén Budapestben fényes katonai rekviemek voltak. Bécsben *Krieghammer* közös hadügyminiszterrel élén, Budapestben pedig herceg *Lobkowitz* hadtestparancsnokkal élén az egész helyőrségi tisztikar megjelent a rekviemekben.

Mohácson

tegnap a kath. templomban fényes gyászistentisztelet volt, melyen az összes hatóságok és egyesületek megjelentek. A templom belseje feketével teljesen be volt vonva s Kiss Pál színtársulatának énekesei énekelték a gyász-dalt. Tegnapelőtt a református felekezet tartott kegyeletes gyászünnepelet s itt Benedek lelkész magas röptű beszédben emlékezett meg királynénk hervadhatlan érdemeiről, a földmíves dalárda pedig több gyász-dalt énekelt.

Dárdán

az izr. hitközség imaházában holnap (szerdán) délelőtt 10 órakor lesz gyászistentisztelet a királyné lelkiüdvéért.

Kővágó Szőlős kegyeleto.

Kővágó-Szőllősön hétfőn tartották a gyászistentiszteletet a királyné lelkiüdvéért.

A lakosság feketébe öltözve jelent meg a templomban, míg az előjáróság Tóttós és Cserkút előjáróságával együtt vonult be a templomba.

Mise alatt *Gyulai* József kántortanító vezetése alatt az iskolásfiúk gyásznépeket adtak elő.

Mise végeztével az előjáróság a község-ház udvarára vonult, hol *Bence* László községi bíró a következő beszédet mondotta:

Valóban igazi hazafihoz illő, elmulasztatlan, gyászos szent kötelesség teljesítésére megjelent *Nagyérdemű Község!*

Az egész művelt világot villámgyorsasággal beszárnyalta a majdnem hihetetlen rémes hír arról a szívetrázó eseményről, mely a legnemesebb erényekkel tündöklő, angyaljósaú felséges királyné asszonyunk haláláról szólt, mely gyászos esemény felséges uralkodó házukat szomorú gyászba borította.

Mélyen sujt ez a váratlan szerencsétlenség — mely 50 hosszú viszontagságos esztendőn keresztül e nemzet uralkodójának s felsé-

ges királyának, milliók és milliók kegyes atyjának — a már ugyanis bánatokkal terhelt nemes szívének újabb oly fájdalmas sebet vágott.

A lesújtó szerencsétlenség gyászos hírére megrendült s gyászba borult Magyarország és sirva fakadt a magyar nemzet s valóban fájdalom járja át minden józanul gondolkozó magyar ember szívet annak tudatában, hogy a felséges boldogult szellem, míg tán életében sehol senkinek sem vétett, ugy e szegény magyar nemzet szigorú sorsán idők hosszú során keresztül sokat enyhített, azért méltán is jajdul fel a nemzet, mert tán őrangyala, fényesen tündöklő csillaga tűnt le most a boldogultban.

Őt gyászolja e haza s nem felejtje el e nemzet, hogy e földi védasszonyát, királynéját, pártfogóját a sors nem tartotta meg e hazának, kit a nagy mindenség beláthatatlan akaratából ily rettenetes módon kellett e hazának elveszteni.

A midőn gyászol ez ő magyar haza s busul az egész magyar nemzet, melynek ha bár töredékét, kis részecskéjét mi is képezzük, azért méltatva a dolog nagyságát egybesereglettünk, hogy mint az egész országban, e napon mi is mig egyrészt bánatunk s szívrünk fájdalmának, ha bár némileg is, kifejezést adjunk és hogy megmutassuk, hogy mi is tudunk érdeklődni s e nagy fájdalmat át érezni, mert habár mi igénytelenek is, de e hazának fiai vagyunk s mi is voltunk a boldogult felséges királynénak gyermekei, kinek méltó, hogy emléke mindig viruljon a magyar szívrünkben.

Adja az Ég hogy felséges urunk királyunk megmérhetlen gyötrelmeit, s rettenetes fájdalmait enyhítse hű népének, nemzetének a részvéte. E nemzet fájdalmában felkiáltva egy szívrünkkel s lélekkel mondja: a nagy Ur Isten adjon erőt királyunknak, nemzetünknek a kitartásra.

Ezután *Cupy* Ede patacsi körjegyző beszélt s végül az iskolásfiúk az iskolába vonultak, hol *Gyulai* József tartott emlékbeszédet a királynéról.

A bar.-baániak gyásza.

Bar.-Baánban Erzsébet királyné lelki üdvéért hétfőn tartott a római katolikus templomban gyász-istentisztelet, melyet *Uray* Atala esperesplébános celebrált *Gombárovics* és *Ambach* segédlelkészek segédletével.

Ez alkalomból az egész templom virágokkal díszített fel.

Az oltár előtt felállított ravatal nehéz fekete posztóval vonatott be, melyet az ipartestületi tagok vetek körül égő gyertyát tartva kezükben.

A koporsót rengeteg, szebbnél szebb koszoru fődte s különösen remek szép volt *Kussinszky* Blanka kisasszony saját készítményű 1 méter átmérőjű élővirág koszoruja.

A szomorúan égő gyertyák és az orgona mélabus hangja az igaz mély gyászba borult közönség kebléből fel-felhangzó sóhajokat keltett s alig hogy a gyászmise megkezdődött, a sóhajok erős zokogássá változtak. Szívet szorító látvány volt a részvétnek eme nyilvánulása.

A templom gyászoló közönséggel zsufoltig megtelt. Ott láttuk a közönség körében *Kussinszky* Ferenc körjegyzőt az összes képviselő testületi tagok élén; a kir. postamestert, az ipartestületet; a m. kir. pénzügyőrséget s a többi testületeket. A gyászmise alatt majd a helyi kar, majd pedig az ez alkalomra betanított iskolás gyermekek meghatóbbnál meghatóbb magyar gyásznépeket zengettek.

A szomorú szertartás végeztével a képviselőtestület *Uray* Atala esperesplébános képviselőtestületi tag indítványa folytán a község-ház tanácsstermében jött össze, hol indítványozó megható beszéde után a képviselő testület elhatározta, miként Erzsébet királyné gyászos elhunytá alkalmából az egész község legmélyebb részvétnyilvánulását jegyzőkönyvbe iktatja s a trón számolya elé járul, ott özvegyen maradt uralkodónk, szeretett királyunk előtt esedezik, fogadja a község legmélyebb részvét-

nyilvánítását az óriási és pótolhatlan veszteség fölött.

Kussinszky Ferenc körjegyző indítványa folytán pedig a község a királyné szobrára 30 frtot szavazott meg s arcképét a tanácsterem számára megszerezni határozta.

H i r e k.

Pécs, 1898. szept. 20.

Napirend 1898. szeptember 21-én.

Naptár: szerda, szept. 21. — Róm. kath.: **Máté.** — Prot.: **Máté.** — Görög-kel.: (szept. 9.) **Anna.** — **Zsidó:** Tisehri 5. — Nap két 5 óra 30 perckor; nyugszik 5 óra 42 perckor. — Hold két délben; nyugszik 8 óra 15 perckor este.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet, enyhe idő, helyenkint csapadék várható.

— (**Ováció.**) A pécsi kereskedelmi és iparkamara tagjai ma délelőtt 11 órakor tisztelegtek *Littke* József elnök és dr. *Záray* Károly titkár vezetése alatt *Kindl* Józsefnél, a Kölcsonös segélyező-egyesület igazgatójánál, a Ferenc József-renddel történt királyi kitüntetés alkalmából. A kitüntetettnek érdemeit *Littke* József méltatta és kifejezte előtte a kereskedelmi és iparkamara szerencsekívánatait. A kitüntetett meghatóan köszönte meg az üdvözlést s a megjelenteket barátságos villásreggelire látta vendégeitül, melyen a háziasszonyi tisztet a kitüntetett neje szeretetreméltó kedvességgel töltötte be. Közben az elnök tósztot mondott a kitüntetettre és nejeére; majd dr. *Perls* Ármán főrabbi tartott egy valóban emelkedett szellemű, ragyogó elokvenciájú és szép gondolatok révén szinte a tudományos értekezés színvonalára emelkedő beszédet a munkáról. E beszéd hatása alatt ért véget az ováció déli tizenkét óra előtt pár perccel.

— (**Kinevezés.**) Bárány *Fejérváry* Imre dr. főispán *Zsolnay* Gyula ügyvédjelöltet Baranyavármegye ügyészségéhez ügyészgyakornokká nevezte ki.

— (**A pécs-kisköszegi h. é. vasut**) folyó hó 27-én kezdődő közigazgatási bejárásán, melyet Heim Sándor miniszteri oszt. tanácsos vezet, a kisköszegi pályaudvar kérdésének helyes megoldása fog fontos szerepet játszani, mert a kereskedelmi miniszterium oly megoldást kíván e helyen, hogy a *Török Becsétől* (Ó-Becsén, sz. Tamason, Uj-Verbászon, Zomboron át) *Bezdánig* tervezett vasutal egy dunai vasuti hid utján szervi összefüggést nyerhessen. Fontos ezen intézkedés különösen azon okból, hogy a baja-báttaszéki hidkérdés megoldását mindaddig elodázandónak tünteti fel, míg a Duna rendes szabályozásával Bajáig nem érnek el, — ami pedig hosszú sorát kívánja még az éveknek. A *Kisköszegnél* tervezett hid megoldása, illetve létesítése nem is nehéz dolog ahhoz képest; lesz alkalmunk e hid kérdésével irányadó köreinkkel való megismertetés végett rövid időn belül foglalkozni. Különösen alsó-baranyát érdekelheti e hírünk, melynek valódiságáról a bejárás utolsó napján meggyőződnek az érdekelt községek, kiknek az utóbbi időben minden rangu vasut jó lett volna, csak ha már lenne és ezért való buzgalmukért neveztük annak idején őket *»vasut-építő jó falusiaknak«*. Ezen közigazgatási bejárás alkalmával módjukban leend meggyőződést szerezni arról, hogy rájuk mely vasut

hasznosabb, amely egyuttal célszerű és okadatolt a megyére. A bejárás engedélyese, dr. *Piuhsich* Frigyes is jelen lesz a vasut a tervező mérnökével, *Környei* Lajossal, hogy a községek által kívánt dolgokra, különösen álmomásaik elhelyezését illetőleg, a kellő felvilágosítást megadhassa. A bejárás sorrendje a következő: 27-én Pécs, 28-án Német-Bóly, 29-én Bar.-Baán és 30-án Kisköszeg.

— (**A város gazdasági választmánya**) holnap délután fél négykor a városházán *Herbert* János gazdasági tanácsos elnöklete alatt ülést tart. Az ülés tárgyai lesznek: a vasuti raktárak mellett elvonuló ut öntözése; a főmérnök jelentése a városi vízfolyókák keramittal való burkolása tárgyában; *Vidakovits* György bizottsági tag indítványa az aszfaltburkolatok megvizsgálása és ellenőrzése tárgyában; végül az erdőmester kérelme a téli favágatási díjak megállapítása iránt.

— (**Katonai utóállítás.**) Ma délelőtt katonai utóállítás volt a Scholtz-féle sörházban. Összesen két felülvizsgálendő egyén került a vizsgálóbizottság elé, egy helybeli és egy vidéki. A vidéki a fegyverszolgálatra alkalmasnak találtatott, a helybeli azonban nem. A vizsgáló bizottságban résztvettek *Majorossy* Imre polgármester, *Pintér* Ferenc tanácsnok, *Cirer* Elek dr. főorvos, *Körösztes* József bizottsági tag; továbbá *Duralia* és *Horváth* őrnagyok, *Tircka* Károly főhadnagy, *Papanek* hadnagy és az ezredorvos.

— (**Halálozások.**) Özv. Hengl Józsefné szül. *Hama* Katalin, életének 71-ik évében meghalt. Temetése holnap (szerdán) délután 5 órakor lesz a szigeti-országut 38-ik számú házból a szigeti-külvárosi temetőbe. Az engesztelő szentmisét f. hó 22-én délelőtt 10 órakor tartják lelkiüdvéért a Ferencrendiek templomában. *Friedmann* Dávid vendéglős hosszas szenvedés után életének 72-ik évében tegnap meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Majláth-tér 2. számú gyászszobából. Siratja négy gyermeke és özvegye.

— (**Elfogott koldusok.**) Rendőrségünk az őszi napok beálltával kétszeres gondot fordít a koldulási tilalom áthágóira. Sorba veszi az utcákat és a hol koldust lát, azt szépen betessékeli a kóterbe. Ma is razzíát tartottak a rendőrök a koldusokra és épen hat egyént fogtak el tilos koldulás miatt. Mind a hat elfogott egyén pécsi s így nem lehet őket eltoloncolni a városból, hogy át ne hájgák máskor is a koldulási tilalmat, ha most a rájuk mért egy-két napi fogságot leülik.

— (**Névmagyarosítás.**) *Hedrovics* Győző m. á. v. alkalmazott paksi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Hevesire magyarosította.

— (**Tűzek a környéken.**) Folyó hó tizenkettedikén éjjel 11—12 óra között Nagy-Budmérban meggyuladt *Hanc* Györgynek szalmakazla és leégett, mi által kilencven forintnyi kár keletkezett, a mi azonban megtérül, mert a leégett kazal biztosítva volt. A tűz oka minden valószínűség szerint gyújtogatás, de a tettes kiléte még eddig felderíthető nem volt. Szalántán kétizben is volt tűzeset, a melyek mindenikét gyufával játszó gyermekek idézték elő. Kint a határban *Szmelac* Markó birónak két kocsira való trágyáját gyújtották meg, legutóbb, folyó hó tizenötödikén pedig *Antalovics* Rózának pincéjében az oda berakott kukorica szarát lobbantották

lángra s itt a tűz a ház tetejére is feljutott, de sikerült azt eloltani, mielőtt nagyobb kárt okozott volna. A gyufával játszó gyermekek szülei ellen a hatóság teljes szigorral fog eljárni.

— (**Szégyen a futás . . .**) A közmondást igaznak tartja *Páli* István egerági legény is, a ki futásban keresett menedéket, hogy ellenfelének késszurásait kikerülje. Ugyanis vasárnap délután egy másik odaváló legény-nyel, *Kis* Jánossal szóváltásba elegyedett a községi iskola udvarán, mely épületben van egyszersmind a postahivatal is, s a szóváltás csakhamar tettelegességgé fajult. Verekedés közben *Kis* János előrántotta kését s össze is szurkálta volna ellenfelét, ha az gyors futásban nem keres menedéket. A legényeket nyilvános helyen folytatott verekedés miatt a hatóság érgemük szerint meg fogja büntetni.

— (**Nyoma veszett.**) Szabolcsan özv. *Réz* Jánosné házában lakott *Bittner* József, a ki folyó hó tizenötödikén eltávozott hazulról és azóta semmi életjelt nem adott magáról, sőt a megindult nyomozás sem tudta hollétét kideríteni. Most mindenfelé körizik az eltűnt embert, kiről azt hiszik, hogy elmebaj tört ki rajta s ily állapotban talán öngyilkosságot követett el.

— (**Tiszti vizsgák.**) A közös hadseregben szolgáló egyéves önkéntesek tiszti vizsgái ma vették kezdetüket Pécsen *Albach* Gyula vezérőrnagy, dandárparancsnok elnöklete alatt, ki a tegnap esti gyorsvonattal érkezett ide. Ma írásbeli vizsgák voltak, holnap délelőtt gyakorlati képzettségét vizsgálják meg az önkénteseknek a vezénylést illetőleg és folynak a vizsgák egészen hétfőig. Hétfőn vagy kedden már kihirdetik az eredményt s megválik, hogy ki kapja meg majd a tiszti kardbajt a nehéz önkéntesi szolgálata alatt tanúsított szorgalmáért.

— (**Öngyilkossági kísérlet.**) Tegnap este kilenc óra tájban az alsó Balokányi-utca egyik házában ijedten futottak össze a lakók és egyikük a rendőrségre, másikuk meg orvosért akart szaladni, hanem azért tulajdonképpen senki sem ment sehová. A réműletre pedig az adott okot, hogy egy a házban lakó öreg, magányos asszony öngyilkossági szándékából gyufaoldatot ivott a szobájában s mikor a mérge hatását érezte, elment a bátorsága a haláltól és elkezdett segítségért, meg orvosért kiabálni. A segítség meg is érkezett nem sokára; de az asszonyt nem is kellett kórházba sem szállítani, mert úgy látszik kevés mérget vett be s egy kis rosszulleten kívül egyéb baja nem is történt.

— (**Hogy őrzik Dreyfust.**) A *Georges Croiset* francia gőzös, a mely nemrég Dunkerqueből Cayenbe ment, utjában az Ördög-sziget előtt haladt el. Egyik utasa, *Martin* Emil, most érdekesen írja meg a *»Matin«*-ben amit a hajóról alkalma volt megfigyelni. Amikor *Georges Croiset* augusztus 7-én az Ördög-sziget közelébe ért, az utasok arra kérték a kapitányt, hogy lehetőleg közelítse meg a szigetet, amelyen a század legnagyobb bűnpörének a hőse tartózkodik. A kapitány teljesítette kérésüket. Valamennyien jól láthatták *Dreyfus* kunyhóját, amelyet kátrányozott magas kerítés vesz körül, úgy, hogy a fogoly kunyhójából az égboltnál egyebet nem láthat. *Dreyfus* kunyhója mögött van az örök lakása, a

két építmény fölött pedig valami hintaszerű alkotmány emelkedik, amelyről egy ágyu mered a tenger felé. A hajó két mértföldnyire volt a szigettől s csakhamar egész sereg fényképező készülék működött. Abban a pillanatban, amikor a hajó szemközt került a szigettel, az utasok megpillantották Dreyfust két őrrrel, akik a kókuszpalmák árnyékában heverészve élvezték az üde tengeri levegőt. Abban a pillanatban két ágyulövés dördült el a szigetről s két lövedék esett a hajótól körülbelül huszméternyi távolságban a tengerbe. A kapitány észrevette a veszedelmet, mielőtt azonban a hajót más irányba fordíthatták volna, újabb lövés dördült el. A harmadik golyó már csak vagy tíz méternyire a hajótól érte a vizet. A hajó erre teljes gőzzel távolodott. Csak később tudták meg az utasok, hogy minden hajót, mely három tengeri mértföldnyire közeledik a szigethez, ágyulövessel fogadnak. Dreyfust tehát még most, a revízió előtt is éppoly szigorúan őrzik, mint annakelőtte.

— **(Lopás a piacon.)** Ma reggel ismét pénzlopás történt a piacon. Egy fiatal, tizenkét éves leányka zsebéből lopott ki valami enyveskező jómádár három forintot. A leánykát szülei bevásárolni küldték a pénzzel a piacra és egy fűszerüzletbe, de már a piacon ellopták tőle azt. A rendőrség keresi az ismeretlen zsebtolvajt.

— **(Megvert ember.)** Tegnap este tíz óra tájban a szigeti-országut végén véres arccal futott be egy ember, folyton kiabálva, hogy »segítség« és »gyilkosok!« meg ehez

hasonló szavakat. Végül a szigetkülvárosi rendőrkülönítményről elébe mentek s bevezették a városházára, hol a sebet fején és arcán kimosván s bekötözvén, az ember előadta, hogy lent a réteken két ismeretlen egyén rátámadt és botokkal véresre verte. A vizsgálatot az ügyben folytatja a rendőrség.

— **(Az osztálysorsjáték huzása.)**

Az osztálysorsjáték huzásán tizezer koronát nyertek a 12815, 46157. számú; ötezer koronát nyertek a 4982, 56828, számú sorsjegyek; kétezer koronát nyertek a 13719, 15017, 16040, 17470, 39949, 31513, 37035, 38103, 39665, 41234, 46354, 46998, 60892, 61734, 62625, 66285, 72191, 78289, 83172, 85334, 36193, 87648, 88785, 89632, 92732, 94324; ezer koronát nyertek a 2839, 4164, 7703, 7764, 9282, 10435, 11054, 13193, 13388, 13531, 14824, 16228, 16237, 20122, 23828, 26136, 27325, 30642, 35908, 42514, 44492, 44866, 46894, 47605, 48453, 50243, 52265, 52701, 53585, 54265, 60728, 63877, 64211, 64480, 65659, 66890, 68222, 73923, 75416, 76312, 77451, 77534, 80077, 81577, 86538, 38700, 89505, 93970, 96681; ötszáz koronát nyertek az 1391, 2457, 5904, 9125, 10183, 11816, 13394, 15987, 17280, 17376, 17561, 18523, 19696, 20288, 20327, 25999, 27035, 27216, 30237, 30805, 32159, 32866, 33194, 34422, 34698, 38207, 38327, 38628, 38878, 42187, 42216, 43084, 46539, 47570, 47610, 49037, 51408, 51891, 52636, 53811, 56603, 57057, 58279, 58842, 59127, 60561, 61693, 63187, 66959, 67207, 67558, 67992.

70136, 70554, 71001, 75373, 75841, 76228, 76569, 76605, 76613, 77624, 77373, 81681, 81333, 82750, 82788, 83159, 84793, 85996, 89984, 90314, 90857, 91727, 93651, 95117, 95242, 97137, 97847, 9851. Ezenkívül kihuztak 1837 darab sorsjegyet kétszáz korona nyeresémmel.

— **(Az elefántok életkora.)** Valósággal hihetetlen nagy számok azok, a melyek általában az elefántok élettartamát megjelölik. Századok teszik egy-egy elefánt életidejét, holott a valóságban az állatok ez óriása is sokkal rövidebb életű. E téves nézet eredete abban van, hogy egy-egy elefántcsordában általában minden elefántnak »Pobun« (szél) a neve és megkülönböztetésül számokkal vannak ellátva. Ha azután az 1. számmal jelölt elefánt kipusztul az élők sorából, a 2. számú kapja meg azt a számot, úgy, hogy az 1. számú Pobun századokon át szerepel, holott valójában ez a szám ez idő alatt már négy-öt elefánt megjelölésére szolgált. A való tény az, hogy egy-egy elefánt az 40-50 év körül éri el kifejlődésének tetőpontját és 90-95 éves korában már közel van a halálához.

— **(Faluzó levélhordók.)** A kereskedelemügyi miniszter a postahivatallal nem bíró községekben gyűjtő és kézbesítő-járatok, vagyis a faluzó levélhordók intézményének fokozatos berendezésére 60.000 forint új kiadást vett a budgetbe. Ugyanis a magyar szent korona területén közel 13.000 község van, melyek külön postahivatallal nem bírnak és a melyek ez idő szerint saját községi küldönceiket küldik a kijelölt utolsó postahivatalhoz. Ezek közül körülbelül $\frac{1}{4}$ -nek, vagyis kerekén 4500 községnek, népességi és forgalmi viszonyai olyanok, hogy a községi küldönccök által fenntartott postai összeköttetés egyfelől már nem elégítheti ki az igényeket, de másfelől külön

postahivatal felállítására indokolatlan nagy pénzügyi terhet róna az államra. A nyugati államokban ugynevezett »faluzó levélhordók« által oldottak meg hasonló körülmények között e kérdést és évek előtt ezen intézmény meghonosítása nálunk is tervbe vétetett, de a községek hozzájárulása kérdésén már a kezdeményező tárgyalások alatt az egész terv hajótörést szenvedett. Más módot kell tehát keresni és így jutottunk a kézbesítő és gyűjtő járatok berendezéséhez és arra, hogy a közuti postajáratok mentén fekvő községek levelezései záros táskákban a közuti járat útján közvetíttessenek. Jelenleg 66 ily kézbesítő és gyűjtő járatunk van és 223 záros táskát közvetítünk közuti postajárat útján. A kísérlet mindkét irányban teljesen bevált és a miniszter a 60 000 forintot most, mint első részletet arra kéri, hogy az említett 4.500 községben 6 év alatt, tehát évenként 750 kézbesítő- és gyűjtőjáratot rendeztessen be. Ezen az alapon fog ezután a faluzó levélhordók intézménye fölépülni és hazai viszonyainknak megfelelő, különjellegűt is nyerni.

— **(Krokodil-tenyésztés.)** A floridai kormány a kajmánokra és alligátorokra három évi kimelési időt szabott ki, hogy megakadályozzák ez óriási gyíkok teljes kipusztítását. Mert honnan vegyék akkor a drága krokodil-bőrt? E tilalom dacára a krokodilok nem igen akarnak szaporodni. Most néhány spekuláló fő arra a gondolatra jött, hogy a krokodilokat mesterségesen fogja tenyésztetni. A meleg iszapban összeszedetik a krokodiltojásokat, napos helyre teszik, hogy keljenek ki s a fia krokodilokat addig fogják etetni, míg oly nagyok nem lesznek, hogy bőrük kifizeti a fáradságot. Ekkor aztán lelővik.

— **(Lopás a padlásról.)** Varga György regölyi lakosnak a háza padlásán tolvajok jártak a napokban. A padlásajtót befejeztvén, elvittek onnan több zsák búzát és

kukoricát. Az eddig még ismeretlenül rejtőzkedő tolvajoknak nem lehetett a nyomukra jönni.

— **(Kicsérélt borok.)** A pellérdi körjegyzőnek, Kálmándy Józsefnek, jó borai lehetnek. Legalább így tartotta ezt a vincellérje Erb József, gyódi illetőségű egyén, a ki mikor hozzászabadult a jó borhoz, épen hat-száz litert lopott el belőlük lassankint, helyettük bele töltve a hordókba az ő rossz termésű borát. Legalább a körjegyző a napokban úgy találta, hogy az ő jó bora oda van több hordóból s helyébe rossz bor került, miáltal vagy 150⁰ frt kárt szenvedett. A borkicsérélés-sel vádolt vincellér azonban nem akar semmit tudni a cseréről s most folyik ellene a vizsgálat.

— **(Betörés.)** Haasz Erzsébet jakabfalui lakosnő házába egyik közelmúlt éjszaka betörtek. A betörők az ablakon át hatoltak be a szobába, honnan vagy ötven forint értékű ág- és ruhaneműt vittek el. A káros nő az udvarba nyíló szobában aludt s így csak reggel vette észre a betörést. Hogy a betörők kik voltak, még eddig nem lehetett ki-puhatolni.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1898. szept. 20. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 64.5 mm. (emelkedő.)

Hőmérsék = 14.6 °C

» maximuma: 22.4 °C

» minimuma: 8.9 °C

Párányomás: 9.4 mm.

Relatív nedvesség: 76%

Felhőzet: 10' Cu. Str. W.

Szélirány s erő: W. 2.

Csapadék 24 órai: 1.1 mm. ●

Borult, eső, szeles.

Dr. Cz. 1898

Művészet, irodalom.

○ **A magyar Svajc.** Fájhat a szive mindazoknak, a kik külföldön töltik a nyarat és hazatérve, meglátják írásban és képben a magyar Svajcnak mondott Trencsénmegyét, melyet a Fővárosi Lapok legutóbbi száma közölt és folytatólag még közöl is a legközelebbi szám. Mintegy 30 gyönyörű illusztráció tárja elénk a kárpátalji megye természeti szépségeit, melyekhez hasonlóit aligha találni másutt. Rövid, de mindent felölelő szöveg kíséri a képeket, és megelevenedik előttünk a jelen és a dicsőségteljes múlt. Dicséretes terv az, hogy oly intelligens ujság, mint a Fővárosi Lapok, ismertesse ilyen módon az ország egyes vidékeit a múltban és jelenben. Ez volt az egyedüli hetilap, mely már e számban gyászkeretben közölte a királyasszony arcképét a legszebb fohász kíséretében s mindezek mellett ő Felsége a király buziási látogatásáról is közöl sikerült fényképeket. A lap maga oly kedves, oly pompásan megszerkesztett és finoman kiállított ujság, hogy nagy multjához méltón magasan fellette áll a mi hetilapjainknak és a külföld legjobb képes lapjaival versenyez. A magyar közönségnek kellene lehetővé tenni, hogy az ilyen hetilap tovább fejlődjék, ajánlani azt az ismerősök között legalább annyira, hogy egyegy mutatványt kérjenek (Budapest V., Dorottya-utca 10), hátha megtetszik nekik ez a kedves, régi ujság.

○ **A »Vendéglősök Lapja,«** mely már a XIV-ik évfolyamát éli, hazafias lelkesedés-

sel munkálja és képviseli a vendéglősök, kávéosok és azok alkalmazottjainak érdekeit. Hasznos szakközleményeit a legjelesebb írók írják s nemcsak a vendéglősöknek nélkülözhetlen organuma a „Vendéglősök Lapja,” hanem a nagyközönségnek is tanulságos közleményeket hoz. A lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalba, Budapestre, VII., Akácfa-utca 3. sz. alá küldendő. Mutatványszámokkal szívesen szolgál Ihsász György szerkesztő és kiadó. A lap arcképeket is közöl, így legújabb számában *Fehér* Imre fürdő-vendéglős arcképét mutatja be, a ki Bar.-Sellyén lakott szüleivel s Pécsen is működött a pincéri pályán.

Közgazdaság.

□ **A bajai gyümölcsészeti egyesület** most adta ki államilag segélyezett faiskoláinak árjegyzékét. Ez az egyesület 1889. évben alakult s célul tűzte ki: Baján és vidékén a gyümölcsstermelésnek és szőlőművelésnek okos alapon leendő minél szélesebb körben való megkedvelését és úgy a gyümölcs, mint a szőlő értékesítésének oly fokra emelését, hogy ne csak a város és vidéke közönségét láthassa el nemes, egészséges, olcsó gyümölcsfajtákkal és szőlővesszőkkel, hanem termékeinknek állandó és kiterjedt piacokat is teremtsen, a melyeken ezek a külföldi termelőkkel sikerrel versenyezzenek.

Erre a célra az egyesület átvette Baja város faiskoláját s e mellé még egy 20 holdas területet is szerzett, a melyen már nagyrészt betelepített új faiskolát tart fenn. Rendezett több gyümölcs-, bor- és terménykiállítást, szakfolyamok tartásával s a sajtóban közzétett oktató cikkek által a gyümölcsstermelési ismeretek terjesztésére nem csekély mértékben közrehatott, úgy, hogy működése a földmívelési kormány méltánylását is elnyerve, az egyesület számára államsegélyt engedélyezett.

Az egyesület nem lévén nyereszkesre alapított vállalat, hanem célja első sorban székelyeknek és vidéknek, másodsorban az egész haza lakosságának jólétét emelni, facsemetéit és szőlővesszőit a lehető olcsó áron bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére, a miről különben bárki is meggyőződhetik, ha a most megjelent árjegyzékét, a melyet az egyesület kérelemre ingyen megküld, betekinti.

Megemlítjük, hogy a földmívelési miniszter által Baranyamegye területén tenyésztésre ajánlott alma, körte, szilva, kajszi, őszi barack és meggy-fajok az egyesület faiskolájában nagy mennyiségben állnak rendelkezésre.

□ **Állatjárványok.** Megyénkben a legújabb statisztikai kimutatások szerint az állatjárványok állása a következő: Sertésorbánc: Arányos 9 udvar, Egerágh 1 udvar, Felső-Mindszent 21 udvar, Görcsöny 8 udvar, Ny.-Szent Erzsébet 9 udvar, Szent-Katalin 2 udv., Szent-Iván 1 udvar, Szágy 15 udvar, Vasas 5 u., Vaiszló 1 u., összesen 10 község 72 udvar. Sertésvész: Bise 26 u., Dráva-Szabolcs 1 u., Egerszeg 20 udv. Gyűd 68 u., Karancs 4 udv., Kis-Dárda 6 udvar, Nagy-Bicsérd 1 udv., Nagy-Harsány 20 udv., Sásd 12 u., Siklós 35 udv., Szökéd 15 udv., Vasas

1 udv., összesen 12 község. Lépfene: Nagy-Nyárad 5 udv., összesen 1 község 5 udvar. Veszétség: H.-Márok 1 udv., Kassa 2 udvar, Mohács 1 udv., Siklós 2 u., Szederkény 1 u., Szilágy 1 udvar., összesen 6 község 8 udvar. Takonykór és bőrféreg: Dárda 1 udvar. Tenyészbenaság és hólyagos kiütés: Hasságy 3 udvar, Rákos 7 udvar, Véménd 78 udvar., összesen 3 község 88 udv. Somogy megyében veszétség 1 községben 1 udvarban, bőrféreg 8 községben 12 udvarban, sertésorbánc 8 községben 22 udvarban és sertésvész 64 községben uralkodik. Tolnamegyében lépfene 3 községben 3 udvarban, veszétség 9 községben 10 udvarban, bőrféreg 1 községben 1 udvarban, hólyagos kiütés 1 községben 14 udvarban, sertésorbánc 3 községben 23 udvarban és sertésvész 29 községben lépett fel.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember 20-án. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt formális ülést tartott, melyen *Szilágyi* Dezső elnök bejelentette, hogy a Házat impozáns küldöttség képviselte a királyné temetésén, mely után a király külön kihallgatáson fogadta az elnököt s ez alkalommal mély megindulással vette tudomásul a Háznak az elnök által tolmácsolt részvétét. Ő felsége melegen szólt az országban mindenfelől megnyilatkozó részvevőkről s megbizta az elnököt, hogy a Háznak legszívesebb köszönetét fejezze ki. (Éljenzés.)

Ezután *Bánffy* báró, miniszterelnök be-terjesztette a következő törvényjavaslatot:

Törvényjavaslat

Erzsébet császárné és királyné dicső emlékének törvénybe iktatásáról.

Ő császári és királyi Felségének, Erzsébet császárné és királynénak gyászos elhunytá alkalmából a törvényhozás elhatározza:

1. §. Hogy hön szeretett dicsőült királynénk, a haza jöttéve nemtőjének áldásos emléke soha nem szünő hálánk és kegyeletünk jeléül törvénybe iktattassék.

2. §. Hogy egy a megdicsőülthöz méltó emlékek az önkéntesen megindult adakozás útján egybegyűlendő összegek igénybe vételével Budapesten való felállítása végett azonnal megfelelő intézkedések tétessenek.

3. §. A tett intézkedésekről, azok eredményéről és az emlék ügyéről általában az országgyűlés mindkét házában minden év végén jelentés teendő mindaddig, míg az emlék tényleg felállitva nem lesz.

4. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a miniszterelnök bizatik meg.

A Ház ezt a javaslatot az igazságügyi bizottsághoz utasította s egyben elhatározta, hogy a legközelebbi ülés pénteken lesz, melyen folytatják az elmaradt napirendet.

TÁVIRATOK.

— **Elfogott zavarók.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Kandiában *Edbem* pasa a zavargók főkolompasait elfogatta.

— **A manillai felkelők.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Manillában a felkelők hadsereget toborzanak. Az amerikai csapatok tíz százaléka beteg.

— **Tengerészek toborzása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Triestben a rendőrség nyomára jött, hogy egy argentiniai hadihajó részére 35 embert toborzottak. A toborzót egy argentiniai tengerész gépészt följelentették.

— **Vizsgálat egy szerkesztő ellen.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Párisban a „Temps” szerkesztője, *Pres-sense*, értesítést kapott a becsületrend nagy kancellárjától, miszerint vizsgálat elé fogják állítani, mert több olyan gyűlésen elnökölt, melyeken beszédeket mondtak a hadsereg ellen.

— **A cár lefegyverzési javaslatára.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Madridban a spanyol kormány *Murawiew* jegyzékére adott válaszában magasztalólag szól a lefegyverzési javaslatról, kijelentve, hogy teljesen egyetértene azzal.

— **Az igazságügyi bizottság ülése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése után az igazságügyi bizottság nyomban ülést tartott, melyen *Fabinyi* Teofil elnök bejelentette, hogy a megdicsőült nagy királynénk emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslat a bizottsághoz utasítván, kötelességének tartotta a bizottságot késedelem nélkül összehívni.

A bizottság a javaslat előadójaul *Szivadák* Imrét választotta s a tárgyalás határidejéül a legközelebbi esütörtököt tűzte ki.

Nyilt-tér.*)

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt mert dús szén-sav-tartalmánál fogva, specifiens óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífus-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— **Kedvelt borviz.** —

A mohai Agnes-forrás
kezelésége.

Főraktár:

Édeskuty I.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Köszönet-nyilvánítás.

Boldogult férj, illetve édesatyánk

Lauber Rezső ur

elhunyta alkalmával a jóindulatu részvétmegnyilatkozás oly számosan történt, hogy legjobb akaratunkkal nem vagyunk arra képesek, hogy mindenkinek külön kifejezzük köszönetünket, amiért is e nyilvános uton óhajtunk mindazoknak őszintén hálás köszönetet mondani, kik akár kosszoru adománynyal, akár részvétnyilatkozatukkal határtalan fájdmunkon enyhíteni igyekeztek.

Pécs, 1898. szept. 20-án.

A gyászoló család.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

4771. sz.

tlkv. 1898.

Arverési hirdetmény.

A dárдай kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Drenovác Márko illocskai lakos végrehajtónak, Szvetics Ljubomir illocskai lakos végrehajtást szenvedett ellen 40 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárдай kir. jbiróság területén levő, Illocska községben a 68. sz. tjkvben felvett, a 253. sz. tjkvben felvett és jelenleg Lang János és nejét, Trammel Annát illető 523/b. és 186/e. hrsz. ingatlanra egészben, tehát Drenovác Perszát illetett felére is 54 frt kik. árban; az illocskai 68. sz. tjkvben foglalt 220/a. hrsz. ingatlanra egészben, tehát az 1881: 60. t.-cz. 156. §-a a) pontja értelmében Drenovác Perszát illető felére is 37 frt kik. árban, az illocskai 75. sz. tjkvben foglalt † 84. hrsz. 76. ház hrsz. egész ingatlanra, tehát az 1881: 60. t.-cz. 156. §-a d) pontja értelmében Drenovác Perszát illető felére is 490 frt kik. árban; ugyanezen jkvben foglalt † 85/a. hrsz. ingatlanból Czvetics Ljubomirt illető felére 105 frt 50 kr. kik. árban, † 85/b. hrsz. egész ingatlanra, vagyis az 1881: 60. t.-cz. 156. §-a a) pontja értelmében Drenovác Perszát illető felére is 40 frt kik. árban, † 85 c. hrsz. egész ingatlanra, tehát az 1881: 60. t.-cz. 156. §-a a) pontja értelmében Drenovác Perszát illető felére is 65 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi október hó 6-ik napján d. e. 10 órakor Illocska községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 5 frt 40 krt, 3 frt 70 krt, 40 frt 70 krt, 10 frt 55 krt, 4 frt és 6 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. 60 t. cz. 42. §-a jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8. §. a. kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, a kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál, 1898. évi május hó 31. napján.

Székács.
 kir. albiró.

6140. sz.

tlkv. 1898.

Arverési hirdetmény.

A pécsváradi kir. járásbiróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Nagyszebeni Földhitelintézet végrehajtónak, Vö György szebényi lakos végrehajtást szenvedő elleni 76 frt 14 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsváradi kir. járásbiróság területén, Szebény község határában levő, a szebényi 32 tjkvbeli A. I. 50. hrsz. 111. sz. házra és udvarra, 2715., 3016., 3021., 3046., 501/a., 654/a., 828/a., 1017/a., 1219/a., 1321/a., 1406/a., 1536/a., 3134/a., 3290/a. és 3593/a. hrsz. telki birtokra 750 frt becsárban és az u. a. tjkvbeli † 1714. hrsz. szőlőre 110 frt becsárban, mint kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi szeptember hó 29. napján d. e. 10 órakor Szebény községben a bíró lakásán, megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 75 forintot, illetőleg 11 forintot készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsváradon, 1898. évi június hó 10. napján. A pécsváradi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Szikrai Odo

kir. aljárásbíró.

Teljesen jókarban levő, gömbölyű kosarú

borsajtókat

jutányosan elad

Erreth János

szőlő kezelősege

Pécsett, Kossuth-Lajos-u. 7. sz.

Schamann Frigyes

vésnöki (graveur) műterme

PÉCSETT, Teréz-utca 6. szám alatt.

Ajánlja a n. é. közönségnek izlése-sen készített monogramokat, cimereket, vagy egyes betűket arany, ezüst, réz, acél, vas, csont és üvegbe; készít fa-, réz- és acélmetszeteket.

Himzómintákat előnyomásra.**Egy monogrammot 1 óra alatt.****Különlegesség:**

Egyedüli készítője Pécsett a ruggyanta (kautschuk) bélyegzőknek: cégek, gyárak, intézetek, hivatalok s magánosok részére.

Egy ilyen bélyegző 6 óra alatt készíttetik.

Vidéki rendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Kitünő tisztelettel:

Schamann Frigyes

vésnök.

Kacskovics Géza

fűszer és csemege kereskedő Pécsett, Jókai-tér 5. sz.

ajánlja legfin. **Leipnik-Lundenburgi cukorját** kis és nagy süvegekben, nemkülönben **kocza-cukort** 5 kilós csomagokban és kimérve, ugyszintén: **kitünő finom Cuba, Mocca, Arany, Jáva, Ceylon** nagyszemű, **Portorico, Santos** és **pörkölt-kávé**t, valamint a **legkedveltebb pótkávé**t. Továbbá: **Carolinai, Clace, Japun** és **Rangau rizseit** és **árpakásait**. **Hüvelyes áruit**.

Világítási anyagokat ugymint: **finom amerikai, magyar** és (szalon) **császár petróleum** és **különféle gyertyáit**.

Raktáron tart **legkiválóbb bel és külföldi sajtokat** u. m. **Ementali, Gorgonzola, Strachino, Groji, Parmezán, Linburgi, Romadour, Imperiál, Trapista, Tengeri, Kárpáti** kövér téglasajtot, **Késmárki- és Liptói-turót**, nemkülönben: **Halak** és **mustárokat**, **déli-gyümölcsöket**, **olajokat**, **kitünő Thea** és **Rumot**, **bel és külföldi cognacot**.

Ezen kívül kaphatók: **minden néven nevezendő fűszer-ruk**, **bel és külföldi likőrök**, **borok** és **pezsgők**, valamint **mindennemű ásvány- és savanyu-vizek**.

Gőzhengeralmi liszt raktára.

Naponta **friss felvidéki és nagy allódi rozs-kenyér**, valamint **friss jégbehűtött sör**, **bor**, **likőr**, **pálinka** és **gyümölcs**. Az idény alatt **Arany-hegyi** és **Badeni szőlő**.

Dohány-tőzsde. **Okmány bélyegek**, **váltók**, **ürlapok** és **összes postai cikkek**, ugyszintén: **játék-kártyák** és **helybeni hirdlapok** árusítása.

Árak a legjutányosabbak. Pontos kiszolgálás.

kitünő tisztelettel

Kacskovics Géza

fűszer és csemege-kereskedő.